

Otázka: Geografie průmyslu

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): h.ruza

Průmyslová výroba

- tvoří základ světového hospodářství a je odvětvím materiální výroby
- průmysl se dělí na těžební a zpracovatelský – těžba 3 druhů surovin – energetické, kovy, nekovy
- je součástí sekundární (těžební) a terciální (zpracovatelský) sféry
- vyspělost průmyslu odráží i vyspělost daného státu, nevýhodou negativní dopad na životní prostředí

Vývoj

- průmysl se začíná vyvíjet za dob průmyslové revoluce (2. pol. 18. století v Anglii), kdy jsou -lidské zdroje nahrazovány stroji – předchůdcem byly manufaktury
- modrý banán v Evropě
- začínají se objevovat rozdíly mezi jednotlivými částmi světa
- dochází k negativnímu působení na kvalitu životního prostředí
- v socialistických zemích zaměřenost na těžký průmysl – ne pro všechny státy vhodné
- **tendence vývoje:** recyklace surovin, posílení vědy a techniky, nové materiály, zmírnění následků a dopadů na krajinu, zmenšování rozdílů mezi rozvojovými a vyspělými zeměmi

Lokalizační faktory

- přírodní charakter – zdroje nerostných surovin a paliv, voda (hutnictví, chemický průmysl, papírnictví), klimatické poměry
- socioekonomický charakter – trh, pracovní síla, doprava, věda,
- Nejvýznamnější průmyslové oblasti světa:
- Severovýchod USA – mezi Velkými jezery a pobřeží Atlantského oceánu
- Západní Evropa – Anglie, Benelux, Francie, Německo, severní Itálie
- Japonsko – ostrovy Honšú a Kjúšú

Těžební průmysl = základna průmyslové výroby, závislý na nerostných zdrojích

Energetické suroviny

- ropa
 - Arabský poloostrov, Severní moře, USA, Kanada (ropné písky)
 - USA největší producent i dovozce
- uhlí
 - hnědé/černé – kvalita, u nás obojí u hnědého povrchová těžba – devastuje krajinu
 - Čína, Rusko, východ USA, Indie
- zemní plyn – Rusko, JZ Asie, USA, Kanada
- uran – Francie (jaderné elektrárny)

Energetika

- **široké** možnosti využití (teplo, pohon strojů, osvětlení)
- Tepelné elektrárny –60% světové produkce, budovány v blízkosti hlavních spotřebitelů
- Hydroelektrárny –20% světové produkce, budují se na vodních tocích (Severní Evropa, jižní Amerika)
- Jaderné elektrárny –19% světové produkce, umísťují se do oblastí s velkou spotřebou elektřiny
- Netradiční zdroje – geotermální energie, sluneční energie, vítr (jen lokální význam)

Kovy

- železo – Čína, Rusko, Ukrajina, Švédsko – kvalitní
- barevné kovy – (měď, olovo, zinek...) – Peru, Čína, Indie, Austrálie, JAR
- drahé kovy – USA, Austrálie, JAR, Ukrajina

Nekovy

- diamanty – JAR, Austrálie, Rusko
- fosfáty – Maroko
- síra – Oceánie
- bauxit

– země s nedostatkem nerostných surovin se specializují na výrobky, vyžadující málo surovin a kvalifikovanou pracovní sílu (elektronika, hračky)

Zpracovatelský průmysl

- zpracování surovin, polotovarů průmyslového i zemědělského původu
- → **Strojírenství – těžké (stroje co dělají stroje), lehké**
 - Všeobecné – výroba obráběcích strojů, průmyslové zařízení (Japonsko, Německo, Rusko, USA)
 - Dopravní– výroba lodí, automobilů (patří mezi nejvýznamnější složky průmyslu, výroba automobilů v Západní Evropě, Severní Americe a Japonsku)
- → **Elektronika a elektrotechnika**
 - rozšířena po celém světě a stala se důležitým oborem v řadě rozvojových zemí („asijské tygři“ – nově industrializované státy Tchaj-wan, Jižní Korea) známé světové značky směřují do těchto zemí své továrny a know-how díky levným pracovním silám, důležitá vysoká kvalifikovanost
- → **Chemický průmysl** – ovlivňuje rozvoj a technický pokrok a hospodářství
- → **Spotřební průmysl** = výroba produktu krátkodobé i dlouhodobé spotřeby
 - textilní, nábytkářský, potravinářský